

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย นำเสนอเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้ คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

โรคเอดส์ (Acquired Immune Deficiency Syndrome หรือ AIDS) เป็นกลุ่มอาการของโรคที่เกิดขึ้น เนื่องจากการที่ร่างกายมีภูมิคุ้มกันเสื่อมหรือบกพร่อง อันเป็นผลมาจากร่างกายติดเชื้อไวรัส Human Immunodeficiency Virus (HIV)

การระบาดของเอดส์ (สภาพร มานัสสติกษ์, 2533) การระบาดของโรคเอดส์ในประเทศไทยหรือประเทศใดก็ตาม จะมีการระบาดมากในกลุ่มเสี่ยงบางกลุ่มก่อนโดยระบาดเป็นยุคๆ คือ

1. ยุคแรก (First Wave) จะระบาดในกลุ่มชายรักร่วมเพศมากกว่ากลุ่มอื่นก่อน
2. ยุคที่สอง (Second Wave) คือในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด
3. ยุคที่สาม (Third Wave) จะระบาดในกลุ่มหญิงโสเภณี
4. ยุคที่สี่ (Forth Wave) เป็นการระบาดในกลุ่มครอบครัว สามัญชน และเด็ก

แรกคลอด

สำหรับประเทศไทยขณะนี้กำลังระบาดหนักในยุคที่ 3 และกำลังเข้าสู่ยุคที่ 4 แล้ว

การติดต่อกับของโรคเอดส์ เชื้อโรคเอดส์ติดต่อกันได้ 2 ทางใหญ่ คือ ทางเพศและทางเลือด

1. ทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์สาธอนระหว่างชายกับชาย และชายกับหญิง จะมีโอกาสติดเชื้อเอดส์ได้ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีเชื้ออยู่ในตัว เพราะเชื้อโรคเอดส์จะออกมาที่น้ำทามของผู้ชาย และออกมาที่น้ำเมือกในช่องคลอดของผู้หญิงที่เป็นโรค

2. ทางเลือด หรือผลิตภัณฑ์ของเลือด ได้แก่ การรับเลือดที่มีเชื้อเอดส์เข้าไป เช่น โดยกาถ่ายเลือด การใช้เข็มฉีดยาที่เป็อนเลือดของคนทีติดเชื้อโรคเอดส์ เช่น การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด โดยกาฉีดยาเข้าเส้นเลือด การติดต่อกจากแม่ไปสู่ลูก โดยผ่านรก การปลูกถ่ายอวัยวะ หรือการผสมเทียม การถูก เข็มหรือของมีคมที่เป็อนเลือดเอดส์ตำ เช่น การที่บุคคลากรทางการแพทย์ถูก เข็มที่เป็อนเลือดตำ การสัก การฝังเข็ม การเจาะรูคัมพู การเสริมสวยที่ใช้ของมีคมซึ่งไม่สะอาด

โรคเอดส์ไม่ติดต่อกทางใด

1. โรคเอดส์ไม่ติดต่อกโดยผ่านทางน้ำลาย น้ำมูก น้ำตา เสมหะ บัสสาวะ อุจจาระ หรือเหงื่อ แม้ว่าอาจพบเชื้อโรคเอดส์ในน้ำคคหลัง เหล่านี้ได้ก็ตามแต่ปริมาณเชื้อมีไม่มาก และโอกาสที่ผู้รับจะมีภาคผลให้เชื้อเอดส์เข้าสู่ร่างกายเลยมีน้อยโอกาสจะติดยาก ดังนั้น การพูดจา การร่วมรับประทานอาหาร การทำงานใกล้ชิด การจับเนื้อต้องตัว การพยาบาล การใช้แก้วน้ำ การใช้ส้วมหรือสระว่ายน้ำร่วมกับคนที่ติดโรคเอดส์จึงไม่เป็นการเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

2. มุงไม่นำเชื้อเอดส์แม้จะพบว่า เชื้อโรคเอดส์ในตัวมุงได้ถ้ามุงไปกัดคนที่เป็อนเอดส์ แต่เชื้อโรคเอดส์ในตัวมุงไม่แบ่งตัว โดยจะอยู่ในตัวมุงไว้ไม่กี่ชั่วโมงก็ตายในขณะที่เดียวกันมุงที่ดูดเลือดคนอื่นแล้ว จะไม่กัดคนอื่นภายในวันเดียวกัน และเลือกผู้บ่วยที่เป็อนปากมุงก็มีไม่มากและอาจถูกทำลายโดยน้ำย่อยที่อยู่ในน้ำลายมุง ดังนั้นจึงไม่พบมีการระบาดของโรคเอดส์

กลุ่มเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์

1. ชายรักร่วมเพศ (Homosexual) หรือชายรักร่วมทั้งสองเพศ (Bisexual) สำหรับพวกเลสเบียน อัคราเสี่ยงต่ำกว่าเสมอ

2. หญิงที่เป็นภรรยา เป็นคู่นอน คู่ชา หรือแฟนของชายรักร่วมทั้งสองเพศ

3. ผู้ศึกษาเสพยาเสพติดที่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน (Intravenous drug user หรือ IVDU)
4. ผู้ป่วยที่เป็นโรคเลือดหรือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการผ่าตัดที่จะต้องได้รับการถ่ายเลือด หรือจะต้องได้รับผลิตภัณฑ์อื่นเป็นส่วนประกอบของเลือดเสมอ ๆ
5. บุคลากร ครอบครัวยุและคู่นอนของผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวีแล้ว และไม่มีภาวะระมัดระวัง ป้องกันที่ดีเพียงพอ
6. บุตรที่คลอดจากมารดาที่มีเชื้ออยู่ในร่างกาย จากมารดาที่เป็นโรคเอดส์หรือจากมารดาที่มีคู่เพศสัมพันธ์เป็นโรคเอดส์
7. ผู้ที่เป็นภรรยาโรคบ่อย ๆ
8. หญิงหรือชายอาชีพพิเศษ (หญิงโสเภณีและชายบริการทางเพศ)
9. หนองสาวนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่ชอบหาประสบการณ์ทางเพศหรือผู้ที่สาธยายทางเพศ (ในสังคมอเมริกากว่า ร้อยละ 80 ของหนองสาวมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว ในขณะที่สังคมเมืองไทยเท่าที่มีการสำรวจกัน พบว่าประมาณ ร้อยละ 40 เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว)

อาการของโรคเอดส์

ระยะที่ 1 ระยะคล้ายไข้หวัด ภายใต้น 2 - 3 สัปดาห์แรกหลังจากได้รับเชื้อโรคเอดส์ เข้าไป ร้อยละ 20 ของผู้ป่วยที่มีอาการคล้าย ๆ ไข้หวัด คือ มีไข้ น้ำมูกไหล เจ็บคอ บวมศีรษะ บวมเมื่อยตามตัว หรือต่อมน้ำเหลืองโต อาการคล้ายไข้หวัดเป็นอยู่ราว 10 - 14 วัน ก็จะหายไปเอง

ระยะที่ 2 ระยะเลือดเอดส์มักโดยไม่มีอาการ ราว 6 - 8 สัปดาห์ภายหลังจากรับเชื้อโรคเอดส์เข้าสู่ร่างกาย ถ้าตรวจเลือดจะเริ่มพบว่า มีเลือดเอดส์มากได้ และส่วนใหญ่จะตรวจพบว่า มีเลือดเอดส์มากภายหลัง 3 เดือนไปแล้ว โดยที่ผู้ป่วยไม่มีอาการอะไรเลย เพียงแต่ถ้าไปตรวจเลือดก็จะพบว่า มีภูมิคุ้มกันเคยต่อโรคเอดส์อยู่ในเลือดที่เรียกว่าเลือดเอดส์มากแสดงว่ามีการติดเชื้อโรคเอดส์

ระยะที่ 3 ระยะต่อมน้ำเหลืองทั่วตัวโต ผู้ป่วยจะยังไม่มีอาการ จะมีเลือดเอดส์มาก ต่อมน้ำเหลืองตามตัวโตนานเป็นเดือน ๆ ขึ้นไป

ระยะที่ 4 ระยะใกล้เอดส์หรือระยะที่มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ เริ่มมีอาการ เป็นไข้ ไร้ร่องน้ำหนักลด ท้องเสีย ไร้ร่อง อาจมีเชื้อราในช่องปาก เหงื่อออกตอนกลางคืน ไร้ร่อง

ระยะที่ 5 ระยะโรคเอดส์เต็มขั้น เป็นระยะสุดท้ายของการติดเชื้อโรคเอดส์ ภูมิคุ้มกันของร่างกายเสียไปเกือบหมดผู้ป่วยจะมีอาการของการติดเชื้อจาก เชื้อฉวยโอกาส บ่อย ๆ เป็นมะเร็งของผนังเส้นเลือดที่เรียกว่า แครบซี ซาร์coma (Kaposi's sarcoma)

อาการเตือน 10 ประการที่สงสัยว่าอาจจะเป็นเอดส์

1. ค่อมน้ำเหลืองคอทั่ว ๆ ไปนานเกินกว่า 3 เดือน ย่อนเพลียมากเป็นเวลายาวหลาย สัปดาห์
2. น้ำหนักลดมากกว่า 10 % (หรือราว 4.5 กิโลกรัม) ภายใน 3 เดือน
3. มีก้อนสีเคงบนม่วงแก่ตามตัวและคอขึ้นเรื่อย ๆ
4. เบื่ออาหารและเหนื่อยง่ายติดต่อกันมานานเกิน 3 เดือน
5. เป็นฝ้าขาวในปากนานเกิน 3 เดือน
6. อุจจาระร่วงนานเกิน 3 เดือน
7. เป็นแผลโรคเริ่มชนิดลุกลามนานเกิน 3 เดือน
8. อาการแขนขาข้างใดข้างหนึ่งไม่มีแรง แขนขาทำงานไม่ประสานกันหรือชัก
9. มีไข้เกิน 37.8 องศาเซลเซียส หรือมีเหงื่อออกกลางคืนติดต่อกันนานหลายสัปดาห์
10. ไอแห้ง ๆ หายใจถี่ ๆ เกิน 3 เดือน บางครั้งมีไข้และหายใจลำบากโดยเฉพาะ เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

การรักษาโรคเอดส์ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

1. การรักษาโรคแทรกซ้อน คือ โรคติดเชื้อฉวยโอกาสหรือมะเร็งที่เกิดขึ้นบางอย่าง ก็มีรักษา บางอย่างก็ไม่มีรักษา
2. การรักษาที่มุ่งจำกัดไวรัสโรคเอดส์ ในปัจจุบันยังไม่มียาที่ได้ผลแน่นอนในการรักษาหลายไวรัสโรคเอดส์ มีแต่ยาที่เบียดเบียนการแบ่งตัวของไวรัสโรคเอดส์ เช่น ยาไซโดวิน (Zidovudine หรือ AZT)

3. การรักษาที่มุ่งเสริมหรือกระตุ้นภูมิคุ้มกันที่เสียหาย
4. การรักษาทางด้านจิตใจ

การป้องกันโรคเอดส์

1. ควรมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอดส์และนำมาปฏิบัติกับตัวเอง เพื่อละเว้นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์
2. ส่งสอน อบรม และหาวิธีแก้ไขป้องกันไม่ให้ลูกหลานศึกษาเสหคิค ให้นำชายบริการทางเพศ
3. อย่าลองเสหยาเสหคิค
4. อย่าสาสอนทางเพศ ถ้ามีการสาสอนทางเพศต้องใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้ง
5. ชายรักร่วมเพศ คนที่คิคยาเสหคิคโดยการฉีคไม่ควรไปบริจาคโลหิต ไม้ว่าจะมีพฤติกรรมคังกล่าวเพียงครั้งเดียวหรือนานมาแล้วก็ตาม
6. ผู้ประกอบการทุกสาขาที่ทางานซึ่งเกี่ยวกับการใช้ของมีคม เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล ช่างเสริมสวย ช่างคัคผมชาย คนที่รับจ้างล้าง หรือเจาะรูคัมพู ควรมีมาตรการในการใช้ของมีคมให้สะอาด ปลอดภัยจากเชื้อโรคเอดส์ โดยถือว่าเป็นการรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน

งานวิจัยในประเทศ

สำเร็จ แสงชื้อ และ สมชัย จิรโรจนวัฒน์ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภาวะความวิตกกังวลและพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อโรคเอดส์ของกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ที่เมืองพัคษา จังหวัดชลบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะความวิตกกังวลและพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อโรคเอดส์ของกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ที่เมืองพัคษา จังหวัดชลบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือหญิงอาชีพพิเศษ ชายอาชีพพิเศษ และชายที่เชี่ยวชาญสาสอนทางเพศ ส่วนใหญ่มีภาวะความวิตกกังวลและพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์อยู่ในระดับปกติ หญิงอาชีพพิเศษจะมีความวิตกกังวลสูงกว่าชายอาชีพพิเศษ และชายที่เชี่ยวชาญสาสอนทางเพศ ส่วนพฤติกรรมในการป้องกัน

การคิดเชื้อโรคเอดส์ ชายอาชีพพิเศษจะปฏิบัติได้ดีกว่าชายที่เชี่ยวชาญสอนและหญิงอาชีพพิเศษ นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงกว่าปกติจะมีพฤติกรรมการป้องกันโรคคิดเชื้อโรคเอดส์ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตามระดับความวิตกกังวลที่เพิ่มขึ้น

เทพม เมืองแมน (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของกลุ่มผู้มีการเสี่ยงสูงต่อการคิดเชื้อโรคเอดส์" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของกลุ่มผู้มีการเสี่ยงสูงต่อการคิดเชื้อโรคเอดส์ (ผู้ศึกษาเสหคค/เกษ/รล/เณ) 700 คน ในประเทศไทย พ.ศ. 2531 พบว่า กลุ่มที่มีการเสี่ยงสูงต่อการคิดเชื้อโรคเอดส์ (ผู้ศึกษาเสหคค/เกษ/รล/เณ) ส่วนมาก (เกินร้อยละ 80) มีความรู้ที่พอสมควรเกี่ยวกับการแพร่เชื้อของโรคเอดส์ และทราบว่า การป้องกันเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการควบคุมโรคนี้ โดยส่วนมากได้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน แม้ว่าส่วนมากของกลุ่มที่มีการเสี่ยงสูงต่อการคิดเชื้อโรคเอดส์ จะมีความรู้ในด้านการป้องกัน การคิดเชื้อโรคเอดส์เป็นอย่างดี และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคนี้ และแสดงความจำนงที่จะให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานของรัฐอย่างเต็มที่ก็ตาม แต่ในด้านการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการระบาดของโรคเอดส์ก็ยังไม่พบว่ามีข้อบกพร่องอยู่มากที่ต้องแก้ไข

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (บรรณาธิการ, 2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15 - 24 ปี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15 - 24 ปี และวิธีป้องกันการปฏิสนธิของเยาวชนไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ทั้งหมด 1,018 ราย แยกเป็นตัวอย่างในเขตชนบท 816 ราย และในเขตเมือง 220 ราย ในเรื่องของความรู้ของอาการโรคเอดส์นั้น ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเมืองและชนบท เยาวชนชายและหญิง เยาวชนที่มีการศึกษาที่แตกต่างกัน เยาวชนที่กำลังเรียนหนังสือและที่มาได้เรียนแล้ว เยาวชนที่ทำงานและที่ยังไม่ได้ทำงาน กล่าวคือเยาวชนที่อยู่ในชนบทจะไม่ทราบอาการโรคเอดส์ถึงร้อยละ 55.5 เมื่อเปรียบเทียบกับเยาวชนในเมืองที่ตอบว่าไม่ทราบเพียงร้อยละ 46.5 หรือ

เยาวชนที่มีการศึกษาค่ำกว่า ป. 4 จะตอบว่าไม่ทราบว่าอาการของโรคเอดส์เป็นอย่างไร ถึงร้อยละ 63.6 ในขณะที่เยาวชนที่จบการศึกษาระดับ ม. 4 ขึ้นไปตอบว่าไม่ทราบเพียงร้อยละ 33.3 เท่านั้น ในเรื่องความรู้ว่าโรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร บัจฉัยทั้ง 6 ด้านคือ เชคที่อยู่อาศัย เพศ อายุ การศึกษา การทำงาน และสถานภาพในการศึกษา ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ว่าโรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร กล่าวคือเยาวชนที่อยู่ในชนบทจะไม่ทราบว่าโรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร ร้อยละ 19 เยาวชนเขตเมืองตอบว่าไม่ทราบเพียงร้อยละ 8 เยาวชนที่มีการศึกษาค่ำกว่า ป. 4 ขึ้นไปตอบว่าไม่ทราบว่าโรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไรร้อยละ 27.4 ในขณะที่เยาวชนที่จบการศึกษาระดับ ม. 4 ขึ้นไป ตอบว่าไม่ทราบเพียงร้อยละ 1.9 ส่วนใหญ่เยาวชนเกือบทั้งหมดทราบหรือเคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ แหล่งข่าวที่สำคัญคือสื่อมวลชน เยาวชนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะทราบเรื่องอาการ เรื่องการติดต่อของโรค เรื่องการป้องกันโรค รวมทั้งการรักษาโรคเอดส์ได้อย่างผิด ๆ หรือไม่ทราบเลย เยาวชนเหล่านี้มีทัศนคติในทางบวกหรือเห็นด้วยกับการที่หนุ่มสาวควรจะรู้เรื่องวิธีคุมกำเนิด ทราบวิธีที่เหมาะสมเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เยาวชนที่อยู่ในเขตเมืองหรือชนบทมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการทราบอาการโรคเอดส์ การทราบว่าโรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร เยาวชนชายหรือหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องการทราบอาการโรคเอดส์ การทราบว่าโรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร และทางไหน

วิภา กระแสร์กุลรัตน์ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จากโรงเรียนชาย โรงเรียนสตรี และโรงเรียนสหศึกษา พบว่ามีนักเรียนถึงร้อยละ 47.25 ที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ซึ่งในจำนวนข้อความรู้ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำนี้มีเรื่องของโรคเอดส์รวมอยู่ด้วย

วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ของเยาวชนไทย " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือเยาวชนชายหญิงในชนบทและเมืองหึ่ง 4 ภาคของประเทศ ยกเว้น กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 1,018 ราย อายุของเยาวชนตัวอย่างอยู่ในช่วง 15 - 24 ปี พบว่าความรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับโรคเอดส์ในส่วนของที่เกี่ยวกับความร้ายแรงของโรคเอดส์ การรักษาโรคเอดส์ อาการการติดต่อ การป้องกันโรคเอดส์ พบว่าร้อยละ 97 ตอบว่า โรคเอดส์ เป็นโรคร้ายแรงถึงตาย แต่แรงของการรักษาร้อยละ 30 กลับตอบว่า รักษาให้หายขาดได้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอาการ ร้อยละ 48 ตอบได้ถูกต้อง ที่เหลือตอบได้ถูกบ้างผิดบ้าง หรือผิดหมด หรือตอบว่าไม่ทราบในส่วนของที่เกี่ยวกับการติดต่อ ร้อยละ 59 ตอบได้ถูกต้อง และในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกัน ร้อยละ 41 ตอบได้ถูกต้อง ในรายละเอียดมีเพียงร้อยละ 65 ที่ตอบได้ถูกต้องว่าใช้ถุงยางอนามัยป้องกันการติดโรคเอดส์ได้เมื่อมีเพศสัมพันธ์

นันทา เศษรัตน์ และคณะ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการคิดเชื้อเอคส์ในประชากรกลุ่มเสี่ยงในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคิดเชื้อเอคส์ในประชากรกลุ่มเสี่ยงในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ หญิงและชายโสเภณี จำนวน 1,086 คน จากสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ไม่พบการคิดเชื้อเอคส์ในกลุ่มหญิงโสเภณี สำหรับ กลุ่มชายโสเภณี 100 คน พบผู้คิดเชื้อโรคเอดส์ จำนวน 2 คน หญิงโสเภณีร้อยละ 53.75 มาจากภาคเหนือ ชายโสเภณีร้อยละ 54 มาจากภาคกลาง กลุ่มอายุ 16 - 24 ปี เป็นกลุ่มอายุที่พบมากที่สุดทั้งหญิงและชายโสเภณี สถานบริการบาร์เกย์ เป็นแหล่งหนึ่งที่แพร่เชื้อเอคส์ หญิงโสเภณีจะเป็นผู้แพร่เชื้อเอคส์ในอนาคคอันน่ากลัวนี้

เปรมศักดิ์ เพ็ญมูระ และคณะ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อโรคเอดส์ ระหว่างนักศึกษาสุนยวิทศาสตร์สุภากับนักศึกษากลุ่มคณะนอกสุนยวิทศาสตร์สุภานมมหาวิทยาลัยขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อโรคเอดส์ ระหว่างนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุนยสุภากับนักศึกษากลุ่มคณะนอกสุนยวิทศาสตร์สุภานมมหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาในสุนย

วิทยาศาสตร์สุขภาพ 422 คน คิดเป็นร้อยละ 21.18 และนักศึกษานอกศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ 419 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40 พบว่า นักศึกษานอกศูนย์วิทยาศาสตร์มีความรู้ และความตื่นตัวต่อ โรคเอดส์มากกว่านอกศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพอย่างมีนัยสำคัญ (ค่าเฉลี่ยความรู้ใน นอกมีค่าร้อยละ 47.85 และร้อยละ 46.46 ตามลำดับ) อัตราการนำเชื้อมายางอนามัย เมื่อใช้บริการหญิงอาชีพ พิเศษของนักศึกษานอกศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ นอกศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 71.01 และร้อยละ 89.14 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วรรณิกา เรืองสัง (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของ เยาวชนไทยอายุ 15 - 24 ปี " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และหา ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชนไทยกับปัจจัยด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ ทัศนคติและประสบการณ์ของเยาวชน โดยนำข้อมูลจากแหล่งรับบริการวางแผนครอบครัว ของเยาวชนไทยจำนวน 1,018 ราย พบว่า เชนมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการติดต่อ การป้องกัน และคั้งนี้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการของ โรคเอดส์ โดยชายมีความรู้ดีกว่าหญิง อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ การติดต่อ และการป้องกัน เขตที่อยู่อาศัย การพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน และสถานภาพการทำงาน ประสบการณ์คู่วีทีเอ หนังสือวีบี มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ การติดต่อและการป้องกัน เยาวชนที่อยู่เขตชนบทไม่เคยคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน เยาวชนทำงานแล้วนำเชื้อมายางอนามัย ไม่เคยคู่วีทีเอ และหนังสือวีบีมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

งานวิจัยต่างประเทศ

คอว์สัน และคณะ (Dawson and other, 1987) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้และ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์" โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ขององค์การสาธารณสุขอเมริกาเมื่อ เดือนสิงหาคม ปี 1987 ข้อมูลบางส่วนมาจากคำสถิติทางด้านสุขภาพหมายเลข 146 (AIDS knowledge and attitudes, provisional data from the National Health Interview Survey : United States, August 1987. Advance data form

vital and health statistics. No. 146) พบว่าผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 99 ได้ยินเรื่องเอดส์ ร้อยละ 89 ทราบว่าเป็นเอดส์แล้วต้องตาย ร้อยละ 83 ทราบว่าเอดส์เป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาได้ มากกว่าร้อยละ 90 ทราบเรื่องการแพร่กระจายของโรคเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้เป็นเอดส์ หรือใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้เป็นเอดส์ มากกว่าร้อยละ 70 ได้ทราบเกี่ยวกับการตรวจเลือดหาเชื้อเอดส์ ร้อยละ 90 รู้สึกว่าไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยมากที่จะเป็นเอดส์ และเกือบร้อยละ 90 รู้ว่าทั้งการมีเพศสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์กับกับภรรยาเพียงคนเดียวที่ใหม่เป็นเอดส์จะสามารถเสี่ยงจากไวรัสเอดส์ได้

แมคเควิต และคณะ (McDevitt and other, 1987) ศึกษาเรื่อง "ทัศนคติเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นเอดส์และพวกรักร่วมเพศ" (Attitudes toward individuals with AIDS and homosexuals) โดยมีวัตถุประสงค์ 1. ทาทัศนคติต่อคนเป็นเอดส์และรักร่วมเพศ 2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อคนเป็นเอดส์และรักร่วมเพศ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญาตรี จำนวน 308 คน งามจากบุคคล 8 อาชีพ คือ ตำรวจ พนักงานกวดตาดาร คนเลี้ยงเด็ก ครู ตำรา คนขับเพลิง แพทย์ และรัฐมนตรี ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยทำให้เกิดความกลัวโรคเอดส์และกลัวคนรักร่วมเพศ และคิดว่าคนที่ เป็นเอดส์ และพวกรักร่วมเพศควรแยกให้อยู่ห่างจากคนอื่น

กอกกิน (Goggin, 1988) ได้ศึกษาเรื่อง "ทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับวิทยาลัย" (College students' attitudes and knowledge regarding AIDS) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับเอดส์ของนักศึกษาระดับวิทยาลัย โดยใช้นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียจำนวน 498 คน ที่มีอายุในช่วง 18 ถึง 46 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุต่ำกว่า 32 ปี มีประมาณร้อยละ 85 โดยการใช้แบบสำรวจของลิเกอร์ทแบบ 5 สเกล สำหรับประเมินทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ใน 4 ด้านคือ 1. ความอ่อนแอของนักศึกษา 2. การระบาคของเอดส์ 3. ความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเอดส์ 4. วิธีการป้องกันการเอดส์อย่างมีประสิทธิภาพ คำถามเน้นไปที่การติดต่อของไวรัส HIV และการป้องกันการติดต่อ นักศึกษาแสดงความสับสนเป็นอย่างมาก เกี่ยวกับโรคเอดส์ แม้ว่านักศึกษาที่ได้รับเชื้อ

AIDS ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างรุนแรงก็ตามแต่ นักศึกษาก็คิดว่าเขาไม่อ่อนแอ ความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับวิธีการติดต่อ โดยเฉพาะการติดต่อโดยบังเอิญมีมาก ซึ่งการค้นพบสิ่งเหล่านี้ นำไปสู่ทฤษฎีสำหรับการจัดการศึกษาเรื่อง เอคส์ในมหาวิทยาลัย

เฮอติง และคณะ (Herting and other, 1988) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "เอคส์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน โครวิตกกังวล โครไม่วิตกกังวล ทำไม" (AIDS and student sexual behavior : Who's concerned. Who isn't, and why) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง เอคส์กับพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ตั้งแต่พบผู้ป่วยเอคส์คนแรกในปี 1982 โรคเอคส์ก็กลายเป็นเรื่องสุขภาพอันดับหนึ่งระหว่างชาติ การวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าโรคเอคส์ไม่ได้มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษานระดับวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้ นำไปสู่การศึกษาถึงผลกระทบของพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษานวิทยาลัย และนำไปสู่การกำหนดปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคเอคส์ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวน 1 ใน 3 มีการเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศ แต่การเปลี่ยนพฤติกรรมนี้ไม่เชื่อว่า จะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางเพศที่ปลอดภัยเสมอไป

มัวร์ และคณะ (Moore and other, 1988) ศึกษาเรื่อง "ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอคส์ของนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน" (Sex differences on attitudes towards AIDS among college students) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอคส์ของนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันและ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอคส์ของนักศึกษาระหว่าง เพศชายและเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาจำนวน 226 คน ผลการศึกษาพบว่า ถ้าได้รับเชื้อเอคส์เข้าไปแล้วจะทำให้เกิดการแพร่กระจายเป็นไปอย่างกว้างขวางในกลุ่มรักต่างเพศ และกลุ่มนักศึกษาระดับวิทยาลัยที่มีสถานภาพและรูปแบบของการดำเนินชีวิตแบบคนโสด การศึกษาโดยทดสอบทัศนคติของนักศึกษา 226 คน เกี่ยวกับโรคเอคส์ ความรู้สึกของนักศึกษาต่อคนเป็นเอคส์ ความคิดว่าจะทำอย่างไรกับคนเป็นเอคส์ และการตระหนักเกี่ยวกับโรคเอคส์จะนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศหรือไม่ ซึ่งผลโดยทั่วไปแสดงให้เห็นว่า เพศหญิงมีความรู้สึกเห็นใจคนเป็นเอคส์และจะติดต่อกับคนเป็นเอคส์มากกว่าเพศชาย เพศหญิงต้องการ เปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศมากกว่าเพศชาย

แต่ทั้งหญิงและชายไม่คิดว่าตนเองเสี่ยงกับการเป็นเอดส์ นักศึกษาร้อยละ 80 มีความเห็นว่าการจัดโปรแกรมคัดเลือกลูกสำหรับเอดส์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศ นักศึกษาชายร้อยละ 42 และนักศึกษาหญิงร้อยละ 7 มีความคิดว่าการกำจัดผู้ป่วยเอดส์เพื่อหยุดการแพร่กระจายของเอดส์ถ้าโรคระบาดไปในพวกรักต่างเพศ ในขณะที่เดียวกัน นักศึกษาร้อยละ 20 ไม่แสดงความคิดเห็นจากการศึกษาสรุปได้ว่า เอดส์ยังมีคนเข้าใจน้อยมาก และเพื่อลดความหวาดกลัว ความกังวลใจเกี่ยวกับการแพร่กระจายที่มากขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดโปรแกรมการศึกษาเรื่องเอดส์จึงจำเป็นอย่างยิ่ง

พรซ์ และคณะ (Price and other, 1988) ได้ศึกษาเรื่อง "การรับรู้ของนักศึกษาต่อการเสี่ยงและความร้ายแรงของเอดส์" (College students' perceived risk and seriousness of AIDS) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาต่อการเสี่ยงและความร้ายแรงของเอดส์ ผลการศึกษาพบว่า จากการสำรวจการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับโรคเอดส์สัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพ 5 ข้อของวัยรุ่นตอนปลายก็เช่นเดียวกับกับปัญหาสังคมของสังคมที่สำคัญ ๖ 5 อย่างที่ประเทศเราเผชิญอยู่ ในการวิเคราะห์ครั้งนี้คำนึงถึงความแตกต่างของการรับรู้ตามตัวแปรเพศและ เชื้อชาติ

จากรายงานของศูนย์ประชากรศาสตร์ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. (Center for Population Options Washington D.C., 1988) เรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของวัยรุ่นกับเอดส์ในวอชิงตัน ดี.ซี. (D.C. Teenagers and AIDS : knowledge, attitudes, and behaviors) สรุปได้ว่ามีรายงานว่าวัยรุ่นเป็นเอดส์ไม่ถึง ร้อยละ 1 เนื่องจากการหาประสบการณ์ทางเพศกับยาเสพติด และมีแนวโน้มจะมีอัตราเสี่ยงสูงจากการสัมผัสและติดต่อกับไวรัสที่เป็นสาเหตุของการติดเชื้อเอดส์ จากการศึกษาวัยรุ่น ผิวขาว อายุ 14-17 ปี โดยการสัมภาษณ์ 2 ชั่วโมง พบว่า

1. วัยรุ่นรู้ดีเกี่ยวกับเอดส์ และการแพร่เชื้อ HIV
2. ส่วนใหญ่ไม่รู้สึกว่าจะเสี่ยงต่อการสัมผัสกับเชื้อไวรัส HIV จึงไม่เปลี่ยน

พฤติกรรม

3. คนโรคและคนที่ไม่สาละสลวยทางเพศเป็นวัยหนึ่งที่หาให้หลีกเลี่ยงจากการเป็นเอดส์
4. ฝูงชนอนามิยาให้ใช้กันานหมู่วัยรุ่น แต่มีความรู้ที่ผิดต่อการใช้ การใช้ฝูงชนอนามิยาไม่ได้หมายความว่า จะป้องกันโรคเอดส์ได้อย่างแน่นอน การให้คำแนะนำจะช่วยวัยรุ่นได้ในการป้องกันโรค โดยให้ข่าวเรียงสุขศึกษาหรือเพศศึกษาในแต่ละระดับ และพัฒนาโปรแกรมที่จะควบคุมพฤติกรรมที่จะปลดปล่อยจากโรคเอดส์

มิลสไตน์ (Millstein, 1989) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับเอดส์ในวัยรุ่น (Behavioral risk factors for AIDS among adolescents) โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงอุบัติการณ์ของการได้รับเอดส์ในหมู่วัยรุ่นอเมริกา และระบุปัจจัยเสี่ยงหลายอย่างของเอดส์ ในประชากรกลุ่มนี้โดยสามารถที่จะแยกกลุ่มวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการสัมผัสเชื้อไวรัส HIV จากลักษณะพฤติกรรมที่ติดต่อกับไวรัสเอดส์ได้ วัยรุ่นที่ไม่สาละสลวยทางเพศมาใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน และไม่ได้สัมผัสกับเลือดที่มีเชื้อเอดส์ จะมีอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV ค่าที่สุด บุคคลที่มีภาวะเสี่ยงสูง คือ พวกรักร่วมเพศ ผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด พวกบ้านแตก และหนีออกจากบ้าน บุคคลที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ผู้ติดยา และบุคคลที่สาละสลวยทางเพศ โรคที่ติดต่อกทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ นำไปสู่การติดเชื้อเอดส์

สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์นั้น งานวิจัยส่วนใหญ่แยกศึกษาเป็นส่วน ๆ เช่น ทักษะและความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษา ทักษะเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทยอายุ 15 - 24 ปี

ในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ พบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในส่วนที่เกี่ยวกับความร้ายแรงของเอดส์ สาเหตุของการติดเชื้อเอดส์และแพร่กระจายของเชื้อ HIV จากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้เป็นเอดส์หรือฉีดยาร่วมกับผู้เป็นเอดส์ ร้อยละ 70 ความรู้ในเรื่องการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ โดยการไม่สาละสลวยทางเพศ โดยการไม่ใช้ถุงยางอนามัย ในเรื่องทักษะเกี่ยวกับโรคเอดส์พบว่า นักศึกษายังมีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์น้อยมาก โดย

นักศึกษามีทัศนคติในทางบวก เกี่ยวกับคนเป็นเอดส์ ภัยเพศหญิงมีความเห็นใจคนเป็นเอดส์ และ จะติดต่อกับคนเป็นเอดส์มากกว่าเพศชาย ยังมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับวิธีการติดต่อโรคเฉพาะ การติดต่อโดยบังเอิญ และคิดว่าคนที่ เป็นโรคเอดส์ ควรแยกให้ห่างจากบุคคลอื่น ควรกำจัด ผู้ป่วยโรคเอดส์เพื่อหยุดการแพร่กระจายของโรคเอดส์ และควรจัดโปรแกรมการศึกษา เรื่อง เอดส์ ในวิทยาลัย ในเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ พบว่า พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ในวัยรุ่นสูงสุดคือ พวกสาส์นทางเพศ พวกรักร่วมเพศ พวกติดยาเสพติดชนิดฉีด เข้าเส้นเลือด บุคคลที่ไม่น่าใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ อัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV ค่าที่สุดคือ บุคคลที่ ไม่น่าสาส์นทางเพศ ไม่น่าใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน และไม่น่าสัมผัสกับเลือดที่มี เชื้อเอดส์ และใน การปฏิบัติคน เพื่อป้องกัน การระบาดของโรคเอดส์ยังพบว่ามีข้อบกพร่องอยู่มากที่ต้องแก้ไข

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีผู้ทำวิจัยที่เกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอดส์ในวัยรุ่นและนักศึกษา ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำการ วิจัยเกี่ยวกับ ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยใน เรื่องนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการ เสริมสร้างความรู้ ทัศนคติที่ดี และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการ ป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาต่อไป